07062025-MAI-04_Layout 1 6/7/2025 1:30 AM Page 1

'వేదిక' పేజీ కోసం సమకాలీన అంశాలపై వ్యాసాలను ఈ చిరునామాకు పంపించండి. మీ వ్యాసం 700 పదాలకు మించకుండా ఉండాలి. చిరునామా: 8-2-603, 1/7,8,9 కృష్ణాపురం, రోడ్ నం.10, బంజారాహిల్స్, హైదరాబాద్-500034. e-mail: editpage@ntnews.com

కాంగ్రెస్ సర్కార్‌పై తిరగబడ్డ కర్షక లోకం

అయాచితం శ్రీధర్

'ఎద్దేడ్చిన ఎవుసం.. రైతేడ్చిన రాజ్యం' బాగుపడవనే నానుడి ఇంకా కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వానికి తలకెక్కినట్టు లేదు. ఆదిలాబాద్ నుంచి అలంపూర్ దాకా యావత్ తెలంగాణ రైతాంగం ఉసురు పోసుకోవడానికే కాంగ్రెస్ సర్కార్ కంకణం కట్టుకున్నట్టుంది. సగటున రోజుకొక రైతు ఆత్మహత్య చేసుకుంటున్నాడు. పంట కొనే నాథుడు లేక ధాన్యం కుప్పల మీదే ప్రాణాలు వదులుతున్న అభాగ్యులు.. అకాల వర్షాలకు ఆగమైపోయిన అన్నదాతలు.. ఎన్నికల హామీలతో ఎన్నో ఆశలు పెంచుకుని తుదకు హతాశులైన శ్రమజీవులు.. పోలీసుల పద ఘట్టనలతో చెల్లాచెదురవుతున్న పల్లెటూళ్లు.. ఇదేనా ఇందిరమ్మ రాజ్యం? ఇదేనా ప్రజా పాలన?

కృష్ణా, తుంగభద్ర నదుల మధ్య పచ్చని పంట పొలాలతో అలరారే గద్వాల రైతు గొంతు గర్జించింది. రాజోలి మండలం పెద్ద ధన్వాడ యుద్ధభూమిగా మారింది. నేల, గాలి, నీటిని విషతుల్యం చేసే కాలుష్యకారక ఇథనాల్ పరిశ్రమ ఏర్పాటును వ్యతిరేకిస్తూ ఆ ప్రాంత రైతులు కొంతకాలం నుంచి ప్రజాస్వామ్య బద్ధంగా నిరసన తెలుపుతూనే ఉన్నారు. పద్ధతిగా ప్రభుత్వానికి విన్నవించుకుంటూ వస్తున్నారు. అయినా వారి వేదన అరణ్య రోదనే అయ్యింది. తమ ఉనికికే ప్రమాదం పొంచి ఉన్నదన్న భయంతో, బాధతో 12 గ్రామాల రైతులు విధిలేని పరిస్థితిలో గుప్పలందుకున్నారు.

ఇథనాల్ ఒక రసాయనం. జొన్న, మక్కజొన్న ప్రధానంగా బియ్యం వంటి ధాన్యాల నుంచి ఈ రసాయనాన్ని తయారుచేస్తారు. ఇది కాలుష్యకారక పరిశ్రమ కాదని బుకాయించి ఎడాపెడా అనుమతులు, రాయితీలు ఇచ్చేశారు. కానీ, ఈ పరిశ్రమ వల్ల పరిసర పర్యావరణం తీవ్రంగా ప్రభావితమవుతుందని, వెలువడే వ్యర్థాలు, రసాయనాలు పంటలపై, మనుషులపై విషం చిమ్ముతాయన్న వాస్తవాన్ని కప్పిపుచ్చారు.

> ఈ విషయంలో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు రెండూ ముద్దాయిలే. పర్యావరణవేత్తలు, వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్తల హెచ్చరికలతో ప్రభుత్వాలు ఇథనాల్ పరిశ్రమల అనుమతులను రద్దుచేస్తే ఈ ఘర్షణ తలెత్తేది కాదు.

నిన్నమొన్నటి వరకు ఆదిలాబాద్ జిల్లా దిలావర్‌పూర్ రైతులు అక్కడి ఇథనాల్ పరిశ్రమకు వ్యతిరేకంగా పోరాటం చేసి పాక్షిక విజయం సాధించారు. రైతులు భూమి కోసం, భుక్తి కోసమే పోరాటం చేశారు. కేసులు, అరెస్టులు, జైళ్లకు భయపడలేదు. అనుమతులు పూర్తిగా రద్దు కాలేదు కానీ, ప్రక్రియ ఆగిపోయింది. అయినా ఆ ప్రాంత ప్రజల భయాలు, అనుమానాలు ఇంకా తొలగిపోలేదు. అమాయక రైతులు, యువతపై మోపిన అభియోగాలు, కేసులు, విచారణలు కొనసాగుతూనే ఉన్నాయి. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం పెద్ద ధన్వాడపై విరుచుకుపడింది.

పెద్ద ధన్వాడ పొరుగున ఉన్న నారాయణపేట జిల్లా మరికల్ మండలం చిత్తనూరులో ఏర్పాటైన ఇథనాల్ పరిశ్రమ వల్ల అక్కడి ప్రజలు నానా యాతనలు అనుభవించారు. అక్కడి ప్రజల జీవనాధారమైన మన్నేవాగు కాలుష్యమయమైపోయింది. ఆ నీరంతా రామన్‌పాడు ద్వారా కృష్ణాలోకి చేరడం వల్ల ఆ పరీవాహక ప్రాంతాలన్నీ కాలుష్యమయమయ్యాయి. ప్రజలు రకరకాల వ్యాధుల పాలుకాగా ఆందోళనలు కొనసాగాయి.

> పెద్ద ధన్వాడ ప్రజలు చిత్తనూరు దుస్థితి స్వయంగా చూశారు. వివిధ జిల్లాల్లో ఇదేవిధంగా ఇథనాల్ పరిశ్రమల ఏర్పాటును ఎక్కడికక్కడ రైతులు, పర్యావరణవేత్తలు, ప్రకృతి ప్రేమికులు అడ్డుకుంటున్నారు. ఆ చైతన్యం పల్లె పల్లెకూ చేరిపోతున్నది.

ఇథనాల్ వ్యతిరేక ఉద్యమాలను రకరకాల మాయమాటలు, ప్రలోభాలు, బెదిరింపులతో అదుపు చేయాలని ఇతర ప్రాంతాలకు వ్యాపించకుండా అడ్డుకట్ట వేయాలని ప్రభుత్వం విఫల యత్నం చేస్తున్నది. ఓ సందర్భంలో దిలావర్‌పూర్ ఉద్యమకారులతో ఓ ప్రతినిధి బృందం పెద్ద ధన్వాడకు సంఘీభావ సందర్శనకు వస్తే అక్కడి అధికారులు అటునుంచి అటే వెనక్కి పంపించారు.

ఫార్మా కంపెనీలను వ్యతిరేకిస్తూ లగచర్ల రైతులు, గోశాల కోసం తమ భూములు లాక్కోవద్దంటూ ఎనికేపల్లి రైతులు, ఇలా రాష్ట్రవ్యాప్తంగా రకరకాల కారణాలతో భూములు కోల్పోతున్న రైతులు వీధుల్లోకి వస్తే ప్రభుత్వం లాఠీలకు పనిచెప్తున్నది. ఉద్యమకారులతో స్థానిక ఉద్యోగులు గొంతు కలిపితే 'మీకేం సంబంధం' అంటూ దబాయిస్తున్న ప్రభుత్వం అక్కడి గాలి, నీరు, పంటలు వారూ వినియోగిస్తారని, వారు కూడా బాధితులేనన్న వాస్తవాన్ని విస్మరిస్తున్నది. అక్రమ కేసులు మోపి నిర్బంధం అమలుచేస్తున్నది. గత అసెంబ్లీ ఎన్నికల ముందు ఆయా ప్రాంతాలకు సంబంధించిన కాంగ్రెస్ నేతలు రాజకీయ పబ్బం గడుపుకోవడం కోసం నాడు బాధిత రైతులతో గొంతు కలిపినవారే. కానీ, వారే నేడు ఎమ్మెల్యేలుగా గెలిచి గద్దెనెక్కి ముఖం చాటేస్తున్నారు. మంత్రులూ అంతే. ఢిల్లీ ప్రయాణాలు, పక్క రాష్ట్రాల ఎన్నికల ప్రచారాలకు సమయాన్ని కేటాయించే మంత్రులు, ముఖ్యమంత్రికి రైతులు ఉద్యమిస్తున్న ప్రాంతాలను సందర్శించి బాధితుల కష్టనష్టాలు తెలుసుకునే తీరిక లేకపోవడం శోచనీయం. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన హామీలన్నీ అటకెక్కాయి. కేసీఆర్ ఆనవాళ్లు లేకుండా చేస్తానన్న ముఖ్యమంత్రి బీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం చేపట్టిన మంచి పథకాలకు మంగళం పాడేసింది. కాళేశ్వరాన్ని ఎండబెట్టింది. రైతు భరోసా కొందరికే ఇచ్చి చేతులు దులుపుకొన్న ప్రభుత్వం రైతు బీమాకు ఎగనామం పెట్టింది. ధాన్యం కొనుగోళ్లు లేవు. పంట నష్టం పరిహారం లేదు. ఆత్మహత్య చేసుకున్న రైతు కుటుంబాలకు అతీగతీ లేదు. పదేండ్ల తర్వాత మళ్లీ ఎరువులు, విత్తనాల కోసం చెప్పుల క్యూలు కనిపిస్తున్నాయి. సమాజాన్ని బతికించే రైతన్న బతుకు పోరాటం చేయడం బాధాకరం. అయినా కిందపడి, మీదపడి వ్యవసాయం చేసుకుంటున్న రైతుల పంట భూములను గుంజుకుంటామంటే వారు ఊరుకుంటారా, తిరగబడరూ. అది చారిత్రక సత్యం.

మనుషులు మాయం.. మృతదేహాలు దహనం

> మనది ప్రజాస్వామ్య దేశమని గొప్పగా చెప్పుంటాం. ప్రజాస్వామిక హక్కులేమో గానీ ప్రాథమిక హక్కుల ఫలాలు కూడా అందుకోలేకపోతున్నాం. మన దేశంలో అలాంటి పాలన సాగుతున్నది. ఇప్పటికే నక్సలైట్ల పేరిట 18 వేల నుంచి 20 వేల మందిని ఎన్‌కౌంటర్ చేశారని చరిత్ర చెప్తున్నది. నక్సలైట్ ఉద్యమాన్ని అణచివేసేందుకు ప్రభుత్వాల అణచివేత రూపాలు మారుతున్నాయే తప్ప, హత్యాకాండలు మాత్రం ఆగడం లేదు.

నారాయణపూర్‌లో 2025 మే 21న జరిగిన ఎన్‌కౌంటర్‌లో 28 మంది మావోయిస్టులు చనిపోయారని ప్రభుత్వం చెప్తున్నది. కానీ, అది ఎన్‌కౌంటర్ కాదనే వాదనలు వినిపిస్తున్నాయి. సజీవంగా పట్టుకున్న నంబాల కేశవరావును చిత్రహింసలు పెట్టి ప్రభుత్వం కాల్చి చంపిందనే ఆరోపణలు వస్తున్నాయి. ఎన్‌కౌంటర్లన్నీ ప్రభుత్వ హత్యలేనని హక్కుల సంఘాలు దశాబ్దాల నుంచి దేశవ్యాప్తంగా ఆందోళన చేస్తున్నాయి. అయినా ప్రభుత్వాల్లో చలనం రావడం లేదు. అయితే, 1995లో మధుసూదన్‌రావు హత్య తర్వాత ఉమ్మడి ఏపీ న్యాయస్థానంలో సుదీర్ఘ న్యాయపోరాటం జరిగింది. తత్ఫలితంగా విస్తృత ధర్మాసనం ఒక కీలక తీర్పు వెలువరించింది. ఆ తీర్పు ఫలితంగా ఎన్‌కౌంటర్ల హత్యాకాండలు ఆగిపోతాయని భావించాం. కానీ, ఆ తీర్పును నిలిపివేయాలని కోరుతూ చంద్రబాబు సుప్రీంకోర్టును ఆశ్రయించారు. దీంతో ఆ తీర్పును నిలిపివేస్తూ, దాని స్థానంలో సుప్రీంకోర్టు బలహీనమైన (పీయూసీఎల్ వర్సెస్ మహారాష్ట్ర) తీర్పును ఖరారు చేసింది. నాటినుంచి ఈ ఎన్‌కౌంటర్ల హత్యాకాండలు కొనసాగుతూనే ఉన్నాయి.

గతంలో జరిగిన వివిధ ఎన్‌కౌంటర్లలో సుమారు 400 మందికి పైగా ఆదివాసీలు మరణించారు. 2005లో కొనసాగిన సల్వాజుడుంకు మరో రూపమే ప్రస్తుత 'ఆపరేషన్ కగార్'. నాడు ఆదివాసీల బేస్‌క్యాంపులను ఏర్పాటు చేయగా, నేడు దేశంలోని లక్షలాది మంది సాయుధ బలగాలను ఆదివాసీ ప్రాంతాలకు తరలించి సాయుధ బేస్ క్యాంపులను ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. దండకారణ్యాన్ని చుట్టుముట్టిన సాయుధ బలగాల చేతుల్లో ఆదివాసీలు చనిపోతూనే ఉన్నారు.

> ఆదివాసీల హననం తర్వాత అడవిని కార్పొరేట్లకు ప్రభుత్వం పూర్తిగా అప్పగించేస్తుంది. దాంతో ప్రభుత్వ బాధ్యత తీరిపోతుంది. ప్రభుత్వాలకు ఆ కార్పొరేట్ కంపెనీలు వేల కోట్ల రూపాయలు ముట్టచెప్తాయి. కార్పొరేట్లకు ఖనిజ సంపద ఇస్తున్న ప్రభుత్వం.. ప్రజలకు మాత్రం వారి కుటుంబ సభ్యుల మృతదేహాలు కూడా ఇవ్వడం లేదు. ఇదెంత అమానుషం.

కుమ్రం భీం పోరాటం తర్వాత నిజాం సర్కారు మానసిక తత్వవేత్త హైమన్‌డార్ఫ్‌ను తీసుకువచ్చి పరిశోధన చేసి మరీ వారి సమస్యలను తీర్చే ప్రయత్నం చేసింది. కానీ, నక్సలైటు ఉద్యమంపై ఏ ప్రభుత్వమూ అటువంటి పరిశోధన చేయలేకపోయింది. అందుకు బదులుగా నిరంతరం అణచివేతనే నమ్ముకున్నది. అందువల్ల ఆ ఉద్యమం మరింతగా విస్తృతమై ఏదో ఒక రూపంలో, ఏదో ఒక పేరిట 17 రాష్ట్రాల్లో ఇప్పటికీ కొనసాగుతూనే ఉన్నది. ప్రభుత్వాలు హత్యాకాండలను నమ్ముకున్నంతగా రాజ్యాంగాన్ని, ప్రజాస్వామ్యాన్ని విశ్వాసంలోకి తీసుకోలేపోయాయి. అందువల్లనే ఏ ప్రభుత్వమైనా గాని సాయుధ బలగాల ద్వారా వివిధ రకాల ఆపరేషన్లు చేయించడం, ఎన్‌కౌంటర్ల పేరిట శాంతిభద్రతలను కాపాడుతున్నట్టుగా నటిస్తున్నాయి.

> ప్రభుత్వం ఇటీవల అత్యంత దారుణంగా నంబాల సహా 28 మందిని ఎన్‌కౌంటర్ పేరిట హత్య చేసింది. వారిలో ఏపీ, తెలంగాణకు చెందినవారు బదుగురున్నారు. వారి మృతదేహాలను కుటుంబసభ్యులకు ఇవ్వలేదు. పైగా మృతదేహాల కోసం వెళ్లిన కుటుంబసభ్యులు, బంధువులకు కౌన్సెలింగ్ పేరిట భయానక వాతావరణాన్ని సృష్టించడం అత్యంత ఖండనీయం. పెద్దగా రాజకీయ చైతన్యం లేకపోయినా వారు బలమైన రాజకీయ పోరాటాన్ని కొనసాగించారు. వాళ్లకు తెలిసినంతగా కూడా ప్రభుత్వాలకు తెలియకుండా పోయింది. మనిషి సజీవంగా ఉన్నప్పుడే రాజకీయ అవగాహనతో పోరాటాలు చేస్తాడు. విగతజీవిగా రాజకీయాలేం చేస్తాడు? ఆ మాత్రం తెలియకుండా మృతదేహానికి ఇవ్వాల్సిన గౌరవమర్యాదలు ఇవ్వకపోవడం ఎంత అన్యాయం?

1995-2000 మధ్యలో శవాల స్వాధీన కమిటీ పేరుతో మృతదేహాలకు హక్కులుంటాయని డిమాండ్ చేస్తూ, గౌరవంగా అంతిమ సంస్కారాలు నిర్వహించిన ఘనత తెలుగు ప్రజానీకానికి ఉన్నది. ఆ చైతన్యం నుంచే కుటుంబ సభ్యులందరూ నారాయణపూర్‌కు వెళ్లి తమవారి మృతదేహాల కోసం వారం రోజులు పడిగాపులు కాశారు. కానీ, కేంద్ర ప్రభుత్వం మాత్రం కాటికాపరి అవతారమెత్తింది. అయితే, ఉద్దేశపూర్వకంగా ఈ మృతదేహాలను రానివ్వకుండా చంద్రబాబు అడ్డుకున్నాడనే ఆరోపణలున్నాయి. ఎక్కడ చనిపోతే అక్కడే దహనం చేస్తే ఉద్యమకారుల దాడుల్లో చనిపోయిన రాజకీయ నాయకులకు స్వగ్రామాల్లో ఎందుకు అంత్యక్రియలు నిర్వహించారు? ఈ ఐదుగురి మృతదేహాల అంతిమ సంస్కారాలు నిర్వహించకుండా ప్రభుత్వం ఎందుకు అడ్డుపడింది?

ఇది మావోయిస్టు ఉద్యమ చైతన్యం కాదు. ఒక కుటుంబ మృతదేహానికి సంబంధించిన చైతన్యం. ఆ చైతన్యాన్ని కూడా అణచివేసే ప్రయత్నం చేస్తున్న ప్రభుత్వం ఏ ప్రజాస్వామిక హక్కులు, ఏ ప్రాథమిక హక్కులను కాపాడగలుగుతుంది? ఇప్పటికే దేశంలో గాని, రాష్ట్రంలో గాని ప్రాథమిక హక్కులు అమలవుతున్నాయా అంటే కచ్చితంగా చెప్పలేం. రాజకీయ ప్రయోజనాలే దేశ ప్రయోజనాలుగా, రాజకీయ పార్టీల అభివృద్ధే దేశాభివృద్ధిగా పాలకులు భావిస్తున్నారు. ప్రభుత్వాలపై విశ్వాసం కోల్పోయిన ప్రజలు ప్రజాస్వామిక విలువల్లో భాగంగా వారి వారి పోరాటాలు, ఆచరణను వాళ్లే నిర్దేశించుకుంటారు. అది వాళ్ల హక్కు కూడా.

- ఎన్.నారాయణ రావు
(వ్యాసకర్త: పౌరహక్కుల సంఘం ప్రధాన కార్యదర్శి)

విచక్షణ కోల్పోయిన అభిమానం

ఒకప్పుడు అభిమానం అనేది ఆదరణ, ప్రేమ, గౌరవ భావాలతో ఉండేది. కానీ, ఇప్పుడు అది తన పరిధులు, పరిమితులను దాటి మానసిక రోగంగా మారింది. విచక్షణ కోల్పోయి ప్రాణాల మీదికి తెచ్చే ఫ్యానిజంగా రూపాంతరం చెందింది. మన దేశంలో ఇటీవల జరిగిన కొన్ని దురదృష్టకర ఘటనలే అందుకు తార్కాణం.

కొన్ని నెలల కిందట హైదరాబాద్‌లోని ఓ సినిమా థియేటర్‌లో నటులను చూసేందుకు వేల మంది అభిమానులు తరలిరావడంతో తొక్కిసలాట జరిగింది. ఈ ఘటనలో ఓ మహిళ మరణించింది. ఆమె కుమారుడు ప్రాణాపాయం నుంచి బయటపడ్డాడు. సెలబ్రిటీలను చూసేందుకు జనం ఎగబడటం, థియేటర్ యాజమాన్యం సరైన భద్రతాచర్యలు చేపట్టకపోవడం, ప్రభుత్వ యంత్రాంగ నిర్లక్ష్యం ఫలితంగా ఓ కుటుంబం ఛిన్నాభిన్నమైంది. తాజాగా బెంగళూరులో లక్షల మంది పాల్గొన్న క్రికెట్ విజయోత్సవ ర్యాలీలో తొక్కిసలాట జరిగి 11 మంది మరణించారు. తమ అభిమాన టీం గెలిచిన ఆనందాన్ని సెలబ్రేట్ చేసుకోవడానికి వెళ్లిన 50 మందికిపైగా గాయపడ్డారు. ఇలాంటి దుర్ఘటనల్లో తప్పెవరిది? గుడ్డిగా సెలబ్రిటీలను ఆరాధించే అభిమానులదా? భద్రతా చర్యలు చేపట్టకుండా నిర్లక్ష్యంగా వ్యవహరించే ప్రభుత్వ యంత్రాంగాలదా? కార్యక్రమాలు నిర్వహించే ఈవెంట్ మేనేజ్‌మెంట్ సంస్థలదా? తప్పెవరిదైనా కావచ్చు.. బాధితులు మాత్రం సాధారణ ప్రజలే. తాము చేయని తప్పునకు జీవితాన్ని కోల్పోవడం ఎంత బాధాకరం!

అభిమానం అంటే ప్రేరణ, ఆదర్శం. కానీ, ఫ్యానిజం అంటే తన జీవితాన్ని మరచిపోయి మరొకరిలా జీవించడం. ఇదొక మానసిక వ్యాధి. చాలా మంది ఫ్యానిజానికి బానిసై తమ వ్యక్తిత్వాన్ని, వ్యక్తిగత జీవితాన్ని కోల్పోతున్నారు. 'నేను ఎవరు?' అనే ప్రశ్నకు 'ఫలానా సెలబ్రిటీ అభిమాని' అని చెప్పుకొనేందుకు వెంపర్లాడుతున్నారు. చదువు, కెరీర్, కుటుంబ బాధ్యతల కంటే సినిమా రిలీజ్, హీరో, క్రికెట్ తదితర విషయాలకే ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నారు. సెలబ్రిటీ స్టైల్, డైలాగ్‌లు, దుస్తులు, మాట్లాడే తీరు అన్నింటినీ అనుకరిస్తూ, మరో ప్రపంచంలో బతుకుతూ తమ జీవితాన్ని పూర్తిగా మరచిపోతున్నారు.

> విదేశాల్లో అభిమాన సంస్కృతి ఇలా ఉండదు. వన్డే ప్రపంచకప్ గెలిచిన ఆస్ట్రేలియా జట్టు కోసం అక్కడి అభిమానులు రోడ్డెక్కలేదు. న్యూజిలాండ్, అమెరికాలోనూ అంతే. అక్కడ అభిమానాన్ని ఆచరణాత్మకంగా, సమతుల్యంగా చూస్తారు. విదేశాల్లో అభిమానం ఒక అనుభవమే. కానీ, మన దేశంలో అది బానిసత్వంగా మారుతున్నది. అక్కడ సెలబ్రిటీలు కూడా దేవుళ్లలా కాదు, ప్రజల్లో ఒకరిలా మాత్రమే ఉంటారు.

ఒకరిని చూసి ఊగిపోయేముందు 'నేనెందుకు హీరో కాలేను?' అని మిమ్మల్ని మీరు ప్రశ్నించుకోండి. మీరు కూడా ఏదో ఒక రంగంలో మేటి కావచ్చు కదా! ఆ రంగంలో మీరెందుకు హీరో కాలేరు? వాళ్లు శ్రమించారు.. క్రికెటర్లయ్యారు. వీళ్లు కష్టపడ్డారు.. నటులయ్యారు. వాళ్లు కొత్త దారులు వెతికారు.. నాయకులయ్యారు. ప్రయత్నిస్తే మీరెందుకు సాధించలేరు? వాళ్ల విజయాలను చూసి స్ఫూర్తి పొందడంలో తప్పు లేదు. కానీ, వాళ్ల కోసం జీవితాన్ని పణంగా పెట్టడం తప్పు. అభిమానం మార్గనిర్దేశం కావాలే తప్ప, మరణం కాకూడదు. మీ జీవిత లక్ష్యాలు, మీ కుటుంబం, సమాజం, దేశ భవిష్యత్తు కోసం శ్రమించండి. మీ లక్ష్యాలు, కష్టాలు, స్వప్నాలను గౌరవించండి. యువత మారితేనే దేశం మారుతుంది.

జి.అజయ్ కుమార్

నీళ్లిచ్చినందుకా నోటీసులు?

గవినోళ్ల శ్రీనివాస్
89198 96723

> ఎన్నడూ పారని కాల్వలు నిండుగా పారుతున్నాయి. బీడువారిన పొలాలన్నీ పచ్చగా కళకళలాడుతున్నాయి. తద్వారా పంటలు విరివిగా పండుతున్నాయి. రైతుల ముఖాల్లో చిరునవ్వులు విరబూస్తున్నాయి. రైతుల ఆదాయం ఇప్పుడు రెండింతలైంది. దీనికి కారణం ఎవరో వారికీ తెలుసు. కానీ, ఆ వాస్తవాన్ని కప్పిపుచ్చడానికి ప్రభుత్వంతో పాటు కొన్ని పత్రికలూ ప్రయత్నిస్తున్నాయి. బృహత్తర పథకమైన కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టుపై ఆదినుంచీ ఇదే రాద్ధాంతం. తెలంగాణ తొలి ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ కాలికి బలపం కట్టుకుని మరీ కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టును నిర్మిస్తే, ఆయనంటే గిట్టనివారు పనిగట్టుకొని మరీ విషప్రచారం చేస్తున్నారు.

ఉమ్మడి రాష్ట్రాన్ని దశాబ్దాల పాటు పాలించింది కాంగ్రెస్, టీడీపీలే. ఆ పార్టీలు పేరుకే ప్రాజెక్టులు కట్టాయి. కానీ, నీళ్లు మాత్రం ఇయ్యలేదు. నీళ్లు లేనిచోట ప్రాజెక్టులు కట్టి తెలంగాణను మాయజేశారు. మా పాల మూరును దత్తత తీసుకున్నా కమ్కెడు నీళ్లు ఇయ్యలే. గోదావరి, కృష్ణమ్మల ఒడ్డునే ఉన్న బిడ్డల గొంతు తడపలేకపోయారు ఆ మహా నేతలు. ఇదీ నాటి తెలంగాణ దీన స్థితి. 'మా నీళ్లు మాగ్గావాలె' అనే నినాదం ఎత్తిపట్టి, ఎలుగెత్తి చాటింది కేసీఆరే. మహోత్తర ఉద్యమంతో తెలంగాణను సాధించారు. ఆకాంక్షలకు అనుగుణంగా రాష్ట్రాన్ని నడిపించారు. రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు ముందు.. ఆ తర్వాత పరిస్థితులను పరికించి చూస్తే తెలిసిపోతుంది కేసీఆర్ ఏం సాధించారనేది.

ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో ఎస్సారెస్పీ అరువై ఏండ్ల చరిత్రను చూడండి. ఒక్క పంటకూ నీరందించని దుస్థితి. అదే ఎస్సారెస్పీ ఇప్పుడు రెండు తరి పంటలకూ నీరందిస్తున్నది. ఇదెలా సాధ్యమైంది? తెలంగాణలో పంట ఉత్పత్తి ఎలా పెరిగింది? అప్పుడు లేనిది, ఇప్పుడెలా సాధ్యమవుతున్నది. వీటన్నింటికీ సమాధానం కేసీఆర్ నిర్మించిన కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు ఒక్కటే. దాని ఫలితంగానే నాడు పల్లేర్లు మొలిచిన రేగళ్లలో నేడు గోదారి పరవళ్లు తొక్కుతున్నది. తెలంగాణ వరదాయిని అనే పేరును గోదావరి సార్థకం చేసుకుంటున్నది. అయినప్పటికీ ఈ ఫలితాలన్నింటినీ విస్మరిస్తూ రాజకీయ బేహారులు, కుహనా మేధావులు కాళేశ్వరంపై కక్షగడుతున్నారు, విష ప్రచారాలకు దిగుతున్నారు.

> తిప్పిపోతలని, కరెంటు చార్జీల భారమని, నిర్వహణ అసాధ్యమని అవాకులు, చెవాకులు పేలుతున్నారు. దీనికి కార ణం లేకపోలేదు. దశాబ్దాలుగా తాము సాధించలేని ప్రగతిని కేసీఆర్ పదేండ్లలో సాధించారని, మండుటెండల్లో మత్తళ్లు దుంకించారని, జలఫలాలను తెలంగాణ రైతాంగానికి అందించారనీ...

ఉమ్మడి ఏపీలో ఎస్సారెస్పీ ప్రాజెక్టు నుంచి నీటి విడుదల చేసేనాటికి ప్రధాన జలాశయం 12 టీఎంసీల సామర్థ్యం తగ్గిపోయింది. కాల్వలన్నీ పూర్తయ్యేసరికి మరో 10 టీఎంసీల సామర్థ్యం తగ్గింది. ఇక ఎస్సారెస్పీ స్టేజ్-1లో అంటే ఎల్ఎండీకి ఎగువన ఎస్సారెస్పీ నుంచి కాకతీయ కాల్వ 0-146 కిలోమీటర్ల వరకు 4,62,920 ఎకరాలు, దిగువన అంటే కాకతీయ కెనాల్ 146-284 కిలోమీటర్ల వరకు 5,05,720 ఎకరాలు, మొత్తంగా 9,68,640 ఎకరాల ఆయకట్టుకు నీరందించాల్సి ఉన్నది. అందులో 1/3 తరి, 2/3 మెట్ట పంటలకు నీరందేలా ప్రాజెక్టును డిజైన్ చేశారు. కానీ, ఉమ్మడి పాలనలో ఏనాడూ స్టేజ్-1లో ఆ ఆయకట్టుకు నీరందించిన దాఖలాల్లేవు. ప్రాజెక్టు చరిత్రలో వానకాలం, యాసంగి కలిపినా మొత్తంగా 9 లక్షల ఎకరాలు దాటలేదంటే ఆ ప్రాజెక్టు దుస్థితిని అర్థం చేసుకోవచ్చు. ఎస్సారెస్పీ మొదటి దశ ఆయకట్టుకే దిక్కు లేదంటే 1984లో రెండో దశ చేపట్టారు. కాకతీయ కాల్వను 284 కిలోమీటర్ల నుంచి 347 కిలోమీటర్లకు విస్తరించి మరో 4,40,000 ఎకరాలకు నీరందించాలని నిర్ణయించారు. రాష్ట్ర ఏర్పాటు నాటికి ఆ పనులేవీ పూర్తికాలేదు. మరోవైపు పూర్తయిన కాల్వలు సైతం నీళ్లివ్వకుండానే శిథిలావస్థకు చేరుకున్నాయి. దీంతో ప్రాజెక్టు కింద ప్రతిపాదించిన ఆయకట్టు అంతా కాగితాలపై తప్ప, వాస్తవంలో నాలుగైదు లక్షల ఎకరాలకు నీళ్లు పారడమే గగనమైంది. నిజాంసాగర్ కింద ఉన్న ఆయకట్టుదీ అదే దుస్థితి. చెరువుల కింద ఆయకట్టూ అంతమాత్రమే. కాళేశ్వరం పూర్తయిన తర్వాత స్టేజ్-1, స్టేజ్-2ల ద్వారా ప్రాజెక్టు కింద మొత్తం ఆయకట్టుకు రెండు పంటలకు నీరందుతున్నది. కేంద్రప్రభుత్వం ఆమోదించిన ప్రాజెక్టు డీపీఆర్‌లో 18.25 లక్షల ఎకరాల కొత్త ఆయకట్టు, శ్రీరాంసాగర్, నిజాంసాగర్, వరదకాల్వ, సింగూరు ప్రాజెక్టుల కింద 18.82 లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టు స్థిరీకరణ కూడా కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టులో భాగమే.

కాళేశ్వరం ద్వారా తొలి ప్రయోజనం పొందేది, ప్రస్తుతం లబ్ధి పొందుతున్నది కూడా పైన పేర్కొన్న ప్రాజెక్టుల కింద ఉన్న ఆయకట్టు రైతాంగమే. ఆ ప్రాజెక్టుల్లో నీటి సరఫరాకు కాల్వల వ్యవస్థ సిద్ధంగా ఉండటమే అందుకు కారణం. పదేండ్లలో రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు మూడు రెట్లు పెరుగడానికి కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు దోహదం చేసిందనేది అక్షర సత్యం. వ్యవసాయ ఉత్పత్తులే కాదు, చేపల ఉత్పత్తి కూడా అదే స్థాయిలో పెరిగింది. ప్రజల ఆదాయం పెరిగినందువల్ల పరోక్ష పన్నుల రూపంలో కూడా గణనీయమైన ఆదాయం రాష్ట్ర ఖజానాకు చేరుతున్నది. కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు కారణంగా రాబోయే వందేండ్ల వరకు హైదరాబాద్ నగరానికి నీటికి ఢోకా లేదు.

> తెలంగాణ ప్రగతిలో కీలకమైన కాళేశ్వరాన్ని చూసి ఓర్వలేక కొందరు.. తెలంగాణ బీళ్లకు నీళ్లు పారడం చూడలేక ఇంకొందరు.. దశాబ్దాల ఉమ్మడి పాలనా వైఫల్యాలను ఎత్తిచూపుతున్నదనే ఆక్రోశం.. తమ అసమర్థతను కప్పిపుచ్చుకునే ప్రయత్నంలో మరికొందరు రాజకీయ బేహారులు, అవకాశాల కోసం ఆ రాజకీయ నేతల పంచన చేరిన కుహనా మేధావులు ఇంకొందరు.. అంతా కలిసి ప్రాజెక్టుపై ముప్పేట దాడి చేస్తున్నారు.

కట్టుకథలతో అప్రతిష్ట పాల్జేయాలని శతవిధాలా ప్రయత్నిస్తున్నారు. ప్రజలను పక్కదోవ పట్టించేందుకు ఎన్ని కుట్రలు చేయాలో అన్నీ చేస్తున్నారు. ఇప్పుడు మేడిగడ్డ బరాజ్ వంతు వచ్చింది. ఆ ఘటనను సాకుగా చూపి మొత్తంగా ప్రాజెక్టే నిరర్థకమనే విష ప్రచారాన్ని మళ్లీ ప్రారంభించారు. తెలంగాణ వ్యతిరేక శక్తులన్నీ కలిసి ఏకంగా కేసీఆర్‌ను దోషిగా చూపాలనే కుట్రలకు తెరలేపాయి. అందులో భాగంగానే ఈ కమిషన్ విచారణ, కేసీఆర్‌కు నోటీసులు. ఒక్క విషయం గుర్తుంచుకోవాలి. ప్రజలను భ్రమల్లో కొంతకాలం ఉంచవచ్చేమో కానీ, ఎల్లకాలం ఉంచడం ఎవరితరమూ కాదు. ఎవరెన్ని విధాలుగా దుష్ప్రచారం చేసినా కేసీఆర్ రూపొందించిన కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు తెలంగాణ ప్రగతి రథచక్రం. ఇది అక్షర సత్యం.

(వ్యాసకర్త: సామాజిక కార్యకర్త)

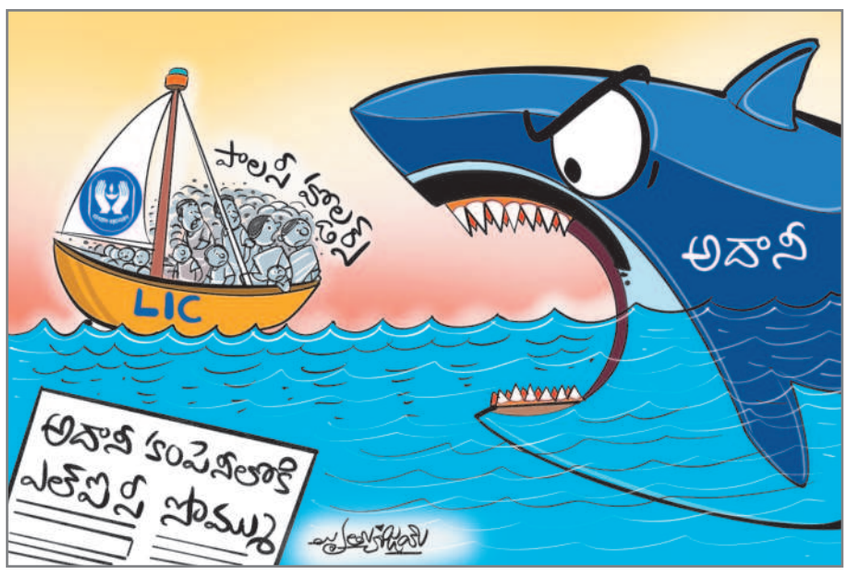

నేను డిమోట్ అయ్యాను

2014లో కాట్రా రైల్వేస్టేషన్‌ను ప్రారంభించినప్పుడు వేదికపై ఉన్న వ్యక్తులే ఇప్పుడూ ఉన్నారు. నాడు రైల్వే శాఖ మంత్రిగా ఉన్న మనోజ్ సిన్హా నేడు జమ్ముకశ్మీర్ లెఫ్టినెంట్ గవర్నర్‌గా ప్రమోట్ అయ్యారు. నేను మాత్రం జమ్ముకశ్మీర్ రాష్ట్ర సీఎం నుంచి కేంద్రప